

**Tápiószele Székhelyű Közös Fenntartású
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat**

**Szakmai beszámoló
2013
Tápiógyörgye**

Készítette: Juhászné Darvas Gyöngyi

Tápiószele, 2014.04.14.

Tartalomjegyzék

1. A Szolgálat működési területe, törvényi háttere.....	3
2. A Szolgálat személyi és tárgyi feltételei.....	3
3. Szakmai feladatok.....	4
A Családsegítő Szolgálat feladatai.....	4
A Családsegítő Szolgálat szakmai tevékenységének bemutatása a 2013-as statisztikai adatok alapján.....	5
A Családsegítő Szolgálat szakmai tevékenységének rövid bemutatása.....	8
A Gyermekjóléti Szolgálat feladatai.....	9
A Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenységének bemutatása 2013. év statisztikai adatai alapján.....	10
A Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenységének rövid bemutatása.....	11
A gyermekjóléti jelzőrendszer működése.....	13
Pszichológiai tevékenység.....	13
Szakmai nap.....	14
4. Tervek a 2014-es évre.....	14

1. A Szolgálat működési területe, törvényi háttere

A Tápiószele Székhelyű Közös Fenntartású Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a 2013-as év végéig, négy társult település területén gondoskodott két, egymástól elkülönülő szakmai feladat ellátásáról: Tápiószele, Tápiógyörgye, Farnos és Tápióbicske családsegítéséről és gyermekjóléti ellátásáról. A gesztor település, Tápiószele.

A Családsegítő Szolgálat elsősorban az

- 1993. évi III törvény (A szociális igazgatásról és ellátásokról), és az
- 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet (A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény szakmai feladatairól és működési feltételeiről),

A Gyermekjóléti Szolgálat az

- 1997. évi XXXI. törvény (A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról),
- 15/1998 (IV.30.) NM rendeletben meghatározottak alapján működik.

2. A Szolgálat személyi és tárgyi feltételei

Tárgyi feltételek:

A 2013-as év folyamán az intézmény tárgyi feltételeiben nem történt változás.

Személyi feltételek:

A 2013-as év során, mind intézményi, mind a település ellátási szintjén, személycserék voltak.

Az intézmény **vezetője** 2013.szeptember 15-ig Vassné Tóth Katalin volt.

Szeptember 16-tól magam láttam el ezt a feladatot, megbízott vezetőként.

A **családsegítő**s feladatokat, 2013.október 31-ig Molnár Attila végezte, aki lakóhelyéhez közelebbi állás lehetőséget kapva, közös megegyezéssel távozott.

2013. december 1. óta, Szabó Tamás végzi ezt a feladatkört, aki szociális munka szakon végzett.

A **gyermekjóléti** szolgálati ellátást, 2013. augusztus végéig, határozott idejű szerződéssel, Lovas Anna családgondozó végezte, bár a nyári hónapokban, betegségek miatt viszonylag

sokat hiányzott. 2013. szeptember 16-tól ezt a státuszt Vassné Tóth Katalin töltötte be, de folyamatos betegállománya miatt, nem tudta felvenni a munkát. Így november elsejével, helyettesítés céljából, újra Lovas Annát alkalmazta az intézmény.

A feladatteljesítés ennyi személyi változás mellett nehezített volt, de a folyamatosságot sikerült biztosítani, legalább egy kolléga mindig fogadta az ügyfeleket, és a szakfeladatok ellátását más településről átjáró, gyermekjólétis ill. családsegítő kolléga végezte.

Az intézmény, ezen belül Tápiógyörgye pszichológiai ellátását, szeptember 15.-ig teljes állásban, 15.-e után megosztott munkaidőben láttam el.

3. Szakmai feladatok

Az intézmény a települések szociális alapellátásában lát el feladatot. Ügyfélfogadási időben szolgáltatásainkat önkéntes alapon, ingyen vehetik igénybe az ügyfelek. Működése nem hatósági, hanem szolgáltató jellegű. Az együttműködés elvére épül, igyekezve ezzel megelőzni a hatósági intézkedést. A segítségnyújtás főbb formái között információnyújtás, tanácsadás, ügyintézés, segítő beszélgetés mentális gondozás, életviteli tanácsadás, családlátogatás szerepel.

A Családsegítő Szolgálat feladatai

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik, melynek tagjai jeleznek az intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

A családsegítés keretében biztosítani kell:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,

- közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

A családsegítés keretében végzett tevékenységnek - a szolgáltatást igénybe vevő érdekében, mások személyiségi jogainak sérelme nélkül - a szükséges mértékig ki kell terjednie az igénybe vevő környezetére, különösen családjának tagjaira. Kiskorú személyre a családsegítés akkor terjedhet ki, ha

- a kiskorú családtagjának ellátása a családsegítés keretében indult, és
- a kiskorú érdekei - a gyermekjóléti szolgáltatás igénybevétele nélkül - e szolgáltatás keretében is megfelelően biztosíthatók.

A Családsegítő Szolgálat szakmai tevékenységének bemutatása a 2013-as statisztikai adatok alapján

A forgalmi és ellátási adatokat tartalmazó táblázatok, KSH által kért statisztikai jelentésben leadott, 2013-as évi adatokat tartalmazzák. Mivel a 2012-es és 2013-as évben az éves statisztikai adatszolgáltatást más-más szempont alapján kellett összeállítani, így azok nem összehasonlíthatóak.

A táblázatok után, szöveges formában nyújtunk információt a tavalyi szakmai munka jellegéről, tendenciáiról.

	Forgalmi adatok	Kapcsolatfelvételek száma
1	Éves forgalom	1091

	Ellátotti adatok	fő
1	Szolgálatnál megfordult régi kliensek	135
2	Szolgálatnál megfordult új kliensek	37
3	összesen	172

	Szolgáltatást igénybe vevők száma gazdasági aktivitás szerint	fő
1.	Foglalkoztatott	12
2.	Munkanélküli	6
3.	inaktív	130
4.	Ebből nyugdíjas	36
5.	eltartott	3
6.	Ebből gyermek és fiatalkorú (0-17)	
7.	Összes igénybe vevő	151

	Szolgáltatást igénybe vevők száma iskolai végzettség szerint	fő
1.	Általános iskola 8 osztályánál kevesebb	3
2.	Általános iskola 8 osztálya	142
3.	Szakmunkásképző szakiskola	4
4.	Befejezett szakközépiskola	1
5.	Befejezett gimnázium	
6.	Érettségire épülő OKJ iskola	
7.	Felsőfokú iskola(főiskola, egyetem)	1
8.	Összesen:	151

	Szolgáltatást igénybe vevők problémái	Fő
	Probléma Típusa	
1.	Életviteli	117
2.	Családi -kapcsolati	13
3.	Családon belüli bántalmazás	1
4.	Lelki-mentális	7
5.	Gyermeknevelési	19
6.	Anyagi	129
7.	Foglalkoztatással kapcsolatos	16
8.	Egészségkárosodás következménye	18
9.	Ügyintézéshez segítségkérés	142
10.	Információkérés	89
11.	Egyéb	
12.	Összesen:	551
13.	Több probléma együttes előfordulása	393

Tápiógyörgye Családsegítő Szolgálat tevékenységi adatai, a családsegítő szolgálatnál az

esetkezelésben részesülők száma esetkezelések jellege szerint

	Esetkezelés jellege	Résztevők száma
1.	Szociális, mentálhigiénés	151
2.	Pszichológiai	5
3.	Jogi	-
4.	Egészségügyi, orvosi	-
5.	Munkavállalási, pályaválasztás	-
6.	Egyéb esetkezelés	-
7.	Összesen:	156

	Csoportban végzett Családsegítő tevékenység A csoportban történő esetkezelés jellege	Csoport száma	Résztevők száma
1.	Szociális és mentálhigiénés	1	12
2.	Pszichológiai tréning, terápia		
3.	Családterápia		
4.	Családkonzultáció	3	9
5.	Önsegítő Csoport		
6.	Összesen:	4	21
	Egyéb szolgáltató tevékenység, tevékenység jellege szerint	Egyének száma	
1.	Szolgáltatások közvetítése	-	
2.	Szolgáltatások Nyújtása	-	
3.	Dologi javak közvetítése nyújtása	93	
4.	Adósságkezelési tanácsadó szolgáltatás	-	
5.	Beilleszkedési program	-	
6.	Ifjúsági információs és tanácsadó szolgáltatás	-	
7.	Mediáció és konfliktuskezelés	-	
8.	Prevenációs programok	-	
9.	Klubfoglalkozások	-	

A Családsegítő Szolgálat szakmai tevékenységének rövid bemutatása

A 2013.-as év során 1091 esetben kereste fel ügyfél a családsegítő szolgálatot, 37 új kliens jelentkezett.

A szolgáltatást igénybe vevők száma alapján, gazdasági aktivitás szerint, nagyon magas az inaktív nyilvántartottak száma. Iskolai végzettség tekintetében, túlnyomó részt 8 általános iskolai végzettséggel rendelkeznek.

Az életkor megoszlását tekintve, a 35 évnél fiatalabbak vannak a legkevesebben, 35-49 év közöttiek és az 50-55 év közöttiek száma közel azonos, amíg a 62 évnél idősebbek száma ugyancsak alacsonyabb.

A fentebb felvázolt adatokból kiemelhető legsúlyosabb problémák:

- anyagi jellegű,
- foglalkoztatással kapcsolatos,
- életviteli
- szociális és mentálhigiénés jellegű problémák.

Az ügyfélfogadást felkereső lakosok leggyakrabban **ügyintézéshez**, és **információnyújtáshoz** kérnek segítséget, illetve a több probléma együttes előfordulása is kirívóan magas, pl. az anyagi és az életviteli problémák sokszor összefonódnak.

Ezért az ellátási formák között is leggyakoribb a **komplex, szociális és mentálhigiénés tanácsadás, megsegítés**.

Tápiógyörgyén is egyre inkább megjelent az eladósodás, és egyre több család kerül adósságcsapdába, több család fordult a Szolgálathoz közüzemi szolgálat felé való elmaradása miatt. Ők alacsony bevétellel rendelkeznek, és sokszor nem látnak kiutat a helyzetükből. Tájékoztatjuk őket az adósságkezelési szolgáltatásokról és azok feltételeiről, közösen a klienssel felvesszük a kapcsolatot a behajtó cégekkel, bankokkal közüzemi szolgáltatókkal, lehetőség szerint, részletfizetési kérelmet írunk.

Együttműködünk a Váci Egyházmegyei Caritással is, akik több hasonló esetben tudtak segíteni, átvállalni közüzemi tartozásokat, segítettek előre-fizetős órák felszerelésében.

Az anyagi jellegű problémák kialakulásához vezethet az alacsony iskolai végzettség, mely

alapján a munkaerőpiacra való bekerülés megnehezített. Tapasztalatok alapján, sok esetben a kliensek alul motiváltak, a tartós munkanélküliség által mentálisan beszűkülnek, melynek pszichés megbetegedés lesz a következménye. (egészségkárosodás, egészségügyi szakellátás igénybevétele). A tartós betegséggel küzdők a szociálisan hátrányos csoportokból kerülnek ki, ahol jelen van a munkanélküliség, alacsony iskolázottság, az alacsony jövedelem. Gyakran egészségi állapotuk folyamatos romlása miatt, a megváltozott munkaképességűek ellátását igénylik, de sok esetben az egészségkárosodás mértéke alacsony, ezért ellátatlanok maradnak, munkába állásuk reménytelen.

2009. év óta az aktív korúak ellátására jogosult személyek, - azok közül is a rendszeres szociális segélyben részesülők - együttműködésre kötelezett szerve, a családsegítő szolgálatunk. **Együttműködési megállapodást kötünk a rendszeres szociális segélyben részesülő személlyel.** A segély folyósításának feltételeként, havonkénti rendszerességgel köteles megjelenni a szolgálatnál, és a közösen kidolgozott, egyénre szabott beilleszkedési tervben foglaltak szerint, **a munkaerőpiacra való visszagondozásban**, mint kijelölt közös célban hatékonyan részt venni. Velük havonta csoportos foglalkozás keretében találkoztunk.

2013-as év folyamán 12 rendszeres szociális segélyben részesülő személlyel volt együttműködési megállapodásunk.

Egyéb szolgáltatói tevékenység, dologi javak közvetítése nyújtása:

2013. év folyamán 93 esetben segítettünk dologi javak közvetítésében és nyújtásában, legnagyobb számban élelmiszer-csomag osztás és ruha adományok révén.

A Gyermekjóléti Szolgálat feladatai

Az ellátottak köre:

- 0-18 éves korosztály és családtagjaik
- utógondozás esetén 18-24 éves korosztály.

A gyermekjóléti szolgáltatás igénybe vehető:

- önként és térítésmentesen mindazok körében, akik a Gyermekjóléti Szolgálathoz fordulnak segítségért, annak érdekében, hogy a kialakult probléma megszűnjön.
- más intézmények jelzését követően
- hatóság által kötelezett formában

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata:

1. a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése
2. a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése
3. a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
4. a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése és a
5. a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében tevékenykedni.

A szolgálat napi munkája során:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét,
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felkérésének megfelelően vizsgálja és feltárja az örökbe fogadni szándékozók körülményeit,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,

A Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenységének bemutatása 2013. év statisztikai adatai alapján

A működési adatok, a kezelt probléma típusa szerint:

Anyagi (megélhetés, lakhatással összefüggő stb.)	339
Gyermeknevelési	32
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	7
Magatartászavar, teljesítményzavar	108
Családi konfliktus	113

Szülők vagy család életvitele	177
Szülői elhanyagolás	154
Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	2
Fogyatékoság, retardáció	50
Szenvedélybetegségek	13

Összesen: 957

Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenységeinek adatai:

Információnyújtás	197
Segítő beszélgetés	13
Tanácsadás	194
Hivatalos ügyekben való közreműködés	32
Családlátogatás	94
Közvetítés más szolgáltatásba	9
Pszichológiai tevékenység	194
Szakmaközi megbeszélés	48

Összesen: 757

A Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenységének rövid bemutatása

2013-ban. 7 család gondozása, gyámhivatali határozat alapján, **védelembe vétel** formájában történt, e családokban összesen 12 gyermek élt:

Ez a gondozási forma biztosítja a legszorosabb segítő kapcsolatot a családok és a veszélyeztetett gyermekek számára. Az eset sajátosságaira figyelemmel kidolgozott nevelési-gondozási terv alapján, heti-kétheti rendszerességgel látogatják a családgondozók a

családokat, segítséget nyújtanak és ügyelnek a szükséges magatartásszabályok betartatására, a gyermekek veszélyeztetésének megszüntetése érdekében.

Fellelhető a problémáknál a szülő életvitele, az elhanyagolás, nem megfelelő higiénias körülmények, a rendelkezésre álló jövedelmek nem megfelelő felhasználása. Problémaként jelentkezett a gyermek nem megfelelő magatartása, intézménybe való beilleszkedés nehézsége. Összességében elmondható, hogy elsősorban a hanyagság, a gyermekekre nem megfelelő odafigyelés, a negatív szülői minta vezetett fő okként a gyermekek védelembe vételéhez.

2013-ban **alapellátás** keretében, 13 család volt gondozva, melyben 30 gyermek élt:

Ezeknél a családoknál a gondozási folyamat, jelzésre vagy önként jött létre, az együttműködést a családok önként vállalják. A gondozás szintén gondozási-nevelési terv alapján történik.

Kéthetente, havonta rendszeresen családlátogatások, és a gyermekekkel kapcsolatos iskolai, egészségügyi, és egyéb más hivatalos ügyintézkésekben segít a családgondozó a szülőknek, gyermekeknek. Ezzel esélyt adva a probléma rendeződésére.

A leggyakoribb háttár problémák az alapellátottak esetében:

- A szűkös *anyagi körülményeket tetőző elhanyagolás*, bár nem olyan mértékű, mint a védelembe vett gyermekeknél.
- Gyakori az *igazolatlan iskolai mulasztás*. Elmondható azonban, hogy a családi pótlék megvonását követően ezek száma jelentős mértékben csökkent.
- Előfordult *szülők közti konfliktus*, mellyel szintén veszélyeztették gyermekeik egészséges lelki fejlődését.
- *Alkoholfüggőséggel, pszichés problémákkal* küzdenek néhányan a szülők közül, és ilyenkor, gyakran a gyermekeknél is jelentkezik pszichés működések zavara. A pszichológiai tanácsadás magas száma is ezt tükrözi.
- Egyik gyermek fejlődése azért károsodott, mert a *szülők drogfogyasztók* voltak.
- Előfordul *retardáció*, súlyos *fogyatékoság* is.
- A családi hátráltató légkör, a gyermek közösségi magatartásában megmutatkozik, az oktatási intézményekben jelentkező, *tanulási, beilleszkedési problémákban, igazolatlan hiányzásokban, iskolakerülésben*.

Nyári gyermek programként, Erzsébet táborban 30 gyereket nyaraltatott az intézmény, társulási szinten, ebből 26 györgyei gyerek volt.

A gyermekjóléti jelzőrendszer működése

2013 márciusában **jelzőrendszeri tanácskozást** tartott a Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat, melyen kerekasztal beszélgetés formájában, a jelzőrendszeri tagok segítségével, átfogóan értékelték a jelzőrendszer éves működését.

A tanácskozáson jelen voltak a gyermekekkel foglalkozó intézmények, és az Önkormányzat képviselői.

A gyermekjóléti családgondozó év közben is **rendszeres kapcsolatot** tartott a jelzőrendszeri tagokkal. Fogadta a jelzéseket, egyeztettek a szükséges intézkedésekről és azok eredményéről.

Pszichológiai tevékenység

A statisztikai adatok tükrében: 2013-ban pszichológiai segítséget 23 fő vett igénybe, ebből 5-en a családsegítő szolgálat keretében, felnőttként, saját részre kérték a segítségnyújtást. 18 esetben gyermek részére történt megsegítés, minden esetben a szülő beleegyezésével.

Az ellátott leggyakoribb problémák, az életviteli nehézségek és a magatartás-tanulás-beilleszkedési gondok. A válás után jelentkező kapcsolati nehézségek száma növekvő tendenciát mutat.

2013. szeptember 16-a előtt, pszichológusi munkaidőm jelentős részét egyéni terápiás és a család megsegítését célzó tanácsadás jellegű munkával töltöttem, de fontos szerep jutott a családgondozókkal történő esetmegbeszéléseknek is.

Intézményvezetőként e tevékenységformát jelentősen át kell gondolnom, át kell alakítanom. Nagyobb hangsúlyt kap a munkám során a jelző személlyel (pl pedagógusok) való részletes megbeszélés, gyakrabban választom az egyéni terápiás kapcsolat helyett, vagy azt megelőzően, hogy a gyermeknek szakirányú kivizsgálást kérjek, vagy az oktatási intézménnyel közösen, esetkonferencia keretében keressünk megoldást a problémára.

Szakmai nap

2013 novemberében a szociális munka napján, Budapesten az intézmény dolgozói szakmai előadásokat hallgatak különböző szakirányú témákban.

4. Tervek a 2014-es évre

- Nyári szabadidős programok szervezése:
A nyári szünidő alatt minél több rászoruló és érdeklődő gyermek részére tervezünk szabadidős foglalkozásokat tartani. Célunk a szórakoztatáson kívül a hasznos, tartalmas időtöltésre példát mutatni.
- A gyermekjóléti jelzőrendszer számára rendszeres havonkénti közös megbeszélések tartása.
- Szorosabbá fűzni a *családsegítő* szolgálat kapcsolatát a jelzőrendszer tagjaival, fokozatosan bevezetni a közös találkozásokat, megbeszéléseket.
- Rendszeresen hírt adni a lakosság felé a szolgáltatásainkról, hasznos, a hátrányos helyzetű lakosságot érintő közérdekű információkról.